

Eksamen

Emnekode: SFB10816

Eksamensdato: 03.05.2023.

Målform: Bokmål.

Tillatte hjelpemidler: Godkjent kalkulator.

Generell informasjon: Eksamen består av fire oppgaver. Det er mulig å svare fullstendig på alle spørsmålene gjennom korte og poengterte svar.

Oppgave 1: Generell forståelse (30 prosent)

1. Innenfor mikroøkonomi vil aktørene vanligvis finne sin optimale tilpasning ved å foreta vurderinger av valg på marginen. Forklar hvorfor det forholder seg slik.
2. Fra produksjonsteorien på kort sikt har vi at egenskapene til grenseproduktiviteten til arbeidskraft vil påvirke grensekostnadene til bedriften. Hva er årsaken til dette?
3. I markedet for forbrugsgoder er det vanlig å anta en fallende etterspørselskurve for husholdningen, dette fordi det virker rimelig å anta at prisseffekten av en prisendring alltid vil dominere inntektseffekten. For arbeidsmarkedet er man imidlertid mer usikker på totaleffekten ved en prisendring i form av en endring i reallønna på tilbudet av arbeidskraft. Kan du gi en forklaring på hvorfor?
4. Effekten på etterspørselen av endringer i pris og inntekt ønsker økonomer i mange sammenhenger å uttrykke i form av elastisiteter. Gi en forklaring hvorfor det forholder seg slik? Videre, ved bruk av et pris-mengde diagram, vis effekten på etterspørselskurven av en inntektsøkning dersom vi har å gjøre med et mindreverdige gode.
5. Gi et eksempel på et tilfelle av markedssvikt, samt hvordan offentlig inngripen kan bidra til å korrigere for effektivitetstapet som følger av denne svikten.

Oppgave 2: Konsumentteori (30 prosent)

En konsument Alf-Inge skal gjøre innkjøp til en fotballkampen som skal feires sammen med venner på lørdag. Fokuset er rettet mot gode 1 pizza og gode 2 cola, hvor prisen på en pizza 60 kroner, mens prisen for en cola er 10 kroner. Budsjettet til Alf-Inge er på 600 kroner

- a. Formuler Alf-Inges budsjettbetingelse. Hva er helningen på denne budsjettbetingelsen? Hvor mange enheter vil han kjøpe dersom hele budsjettet skal benyttes på enten pizza eller cola?

Vi tenker oss nå videre at nyttefunksjon til Alf-Inge er gitt ved $U = 10x_1^{0.75}x_2^{0.25}$. b. Still først opp de to førsteordensbetingelsene for optimal konsum av de to godene. Basert på opplysningene i oppgaven, vis så innholdet i disse to betingelsene.

- c. Finn løsningen for optimal forbruk av de to forbrugsgodene.
- d. Hva blir nyttenivået ved optimal forbrukssammensetning, og hva forteller dette tallet oss?
- e. Illustrer resultatene fra de fire foregående spørsmålene ved bruk av en figur.

Oppgave 3: Markedsteori: Monopol (30 prosent)

Offentlig myndigheter har tilbudt busselskapet Ty enerett til bussreiser på en bestemt geografisk strekning. Vi antar at kostnadsfunksjonen til busselskapet er gitt ved $C(X) = 3000X + 100000$, hvor X utgjør antall bussreiser.

- a. Vis formelt hvorfor denne kostnadsfunksjonen innebærer at grensekostnaden til busselskapet er gitt ved $C'(X) = 3000$
- b. Vi antar at etterspørselsfunksjonen (MBV) er gitt ved $P = 5000 - 4X$. Gitt at Ty ønsker å maksimere fortjenesten, hva blir optimal antall bussreiser med tilhørende billettpriser på strekningen?

- c. Basert på monopoltilpasningen, sett opp en figur og regn ut konsumentoverskudd (KO), produsentoverskudd (PO) og dødvektstap (DT).
- d. Anta at Ty får tillatelse av myndighetene til å ta ulik pris mellom forskjellige kundegrupper. Hva kalles den formen for prisdiskriminering? Virker det rimelig at selskapet vil ta i bruk en slik mulighet?

Oppgave 4: Effektivitet, velferd og markedssvikt (10 prosent)

1. Forklar hva som er kriteriet for samfunnsøkonomisk effektivitet for både ett eller alle markedene i økonomien.
2. Gitt at alle markedene i økonomien er kjennetegnet ved fullkommen konkurranse, hva forteller første velferdsteorem oss om samfunnsøkonomisk effektivitet i denne økonomien? Videre, ved bruk av en figur, vis sammensetningen av produksjonen dersom økonomien har en produksjon av to konsumgoder.